Sikeres külföldi út

A JATE KISZ népitánccsoportja Lengyelországban

„Hatalmas fogadtatásban akartak részesíteni lengyel kollégáink, de mivel egy nappal késve érkeztünk, már csak egy háromtagú lelkes kis kollektíva — akik mellesleg minden érkező vonat elé megjelentek várni minket — fogadott már hervadó virágcsokorral, de nem lankadó lelkesedéssel és szeretettel!" — kezdte élménybeszámolóját Havas Sándor, a Lengyelországban járt egyetemi tánccsoport tagja V. éves TTK hallgató.

A Szczecini Műszaki Egyetem meghívására utazott 9 napos turnéra november 20-án a szegedi egyetem KISZ népi tánccsoportja és népi zenekara, hogy öregbítse az északi barátainknál egyébként is népszerű magyar népi kultúra jó hírnevét. Háromszor léptek fel az északi városban, három este tapsolta végig a közönség a csárdásokat, a „magyar mazurkát". Ezek közül is az első este élménye volt a legnagyobb. Egy műsor keretében mutatta be tánccsoportunk tudását a szczecini pantomin együttessel — melyet tavasszal majd Szegeden is üdvözölhetünk —, és a már nálunk járt itteni énekkarral, a lengyel—magyar barátság jegyében fogant előadáson. Igen sikeres volt a produkciók megválogatása is. Jobb nyitótáncot, mint a Hunyadi László c. opera palotását, el sem lehetne képzelni; Erkel zenéje ezúttal is a siker egyik biztosítéka volt. Az első napi programban még egy fiútánc és két-két páros-, illetve leánytánc szerepelt. Az egyes táncok között alkalma nyílt a Szécsi József által kitűnően irányított zenekarnak is arra, hogy ízelítőt adjon tudásából.

A közönségnek különösen a csongrádi párostánc nyerte el a tetszését, mert — mint az előadás után rögtönzött „kis eszmecserén" elmondották, — így képzelték el a sajátosan magyar táncot: gyors lendületes csárdáslépések formájában. A harmadik és egyben utolsó — fellépésnek egy kedves epizódja volt a Lengyelországban tartózkodó áruszállító magyar sofőrök megjelenése az előadáson, mely egyszeriben úgy „feldobta a hangulatot", hogy a táncosokat alig akarták elengedni a kultúrteremből. A lelkesedésben persze a mieink sem maradtak alul. Kell-e erre jobb precedens annál, a kedves-szomorú esetnél, amikor az egyik táncoló kislány bokája egy szerencsétlen ugrásnál eltört, és ő fájdalmaira nem gondolva, azért végigtáncolta az egész műsort!

A szervezésben igen értékes munkát végző Kevei Ferenc V. éves TTK hallgató és a zongorán közreműködő Annus Jolán — zeneiskolai tanárnő — nevét ezúton emeljük ki, s itt mondunk köszönetet a Szegedi Nemzeti Színház táncosának: Masa Klárának is, a táncok precíz betanításáért.

Az együttesnek pedig további szép sikereket és még sok ilyen vendégszereplést kívánunk!

Nikolényi István

SOKAT LÁTTUNK, TANULTUNK

Szegedi bölcsészek a Szovjetunióban

Ötven magyar egyetemista indult tanulmányi útra néhány héttel ezelőtt a Szovjetunióba. A csoporthoz tartozott a Szegedi Bölcsészettudományi Kar tizenöt tagú küldöttsége is, negyed- és ötödéves orosz szakos hallgatók. Közülük sokan jártak külföldön, de még a Szovjetunióban senki sem. Így érthető, hogy az indulás előtti percekben csomagokon, bőröndökön kívül nehéz volt a várakozó izgalom is. Előttük volt a nagy út: három hét Moszkvában és egy hét Leningrádban.

Gyorsan elszállt az idő, néhány hete hazaérkeztek. Sokat meséltek már útjukról a kíváncsi családtagoknak, diáktársaknak, de kérésünkre mégegyszer felelevenítették az érdekesebb eseményeket, tapasztalatokat. A beszélgetés résztvevői: *Iványi* Adrienn, *Veres* Miklós, *Ferincz* István és *Rigó* Béla.

Nagyon jó riportalany Adrienn, ő kezdi a beszélgetést:

A NYELV GYAKORLÁSA

— Utunk célja, mivel mindannyian orosz szakosok vagyunk, elsősorban a nyelvgyakorlás volt. Egy nyelv tökéletes elsajátításához még a korszerű egyetemi oktatás is kevés, ezt egészíti ki az élő alkalmazás, a közvetlen gyakorlat. Heti 8 óra nyelvgyakorlatunk volt az egyetemen és egy-egy irodalmi előadást hallgattunk. Ezek közül talán a legemlékezetesebb az ismert Duvakin docens beszámolója. Egyébként a Lomonoszovon kaptunk szállást. Ügyes volt a szervezés: a kétszemélyes szobákban egy magyar és egy orosz diák lakott, ez is nagy előnyt jelentett számunkra a nyelvgyakorlás szempontjából.

— A szovjet iskolákban magas fokon áll a nyelvoktatás — veszi át a szót Ferincz István. A technika legmodernebb eszközeivel dolgoznak. Egy teremben egyszerre száz tanulóval foglalkoznak. Nekünk egy filmet vetítettek „A mozgást jelentő igék" címmel. Nem nehéz, tudományos film volt, hanem meglepően szórakoztató. Képekben magyarázta meg azokat a jelentéskülönbségeket, amelyeket egy-egy szótári alak nem tud visszaadni. A nyelvtanulást már gyermekkorban kezdik. Voltunk például egy angolt tanuló alsóbb osztályban, ahol még a feliratokat is angolul írták.

— Persze, a tanuláson kívül pihentetek, szórakoztatok is.

— Nagyon sokat — válaszolja Veres Miklós. Pénzünk is volt elegendő, és ezt elsősorban kirándulásokra használtuk fel. Láttuk Tolsztoj sírját Jasznaja Polnajában. Moszkvának szinte minden nevezetességét megtekintettük. Jártunk a Kremlben. Megható érzés szorongatott, amikor beléptünk Lenin dolgozószobájába. Minden olyan, mintha csak néhány perce hagyta volna itt. Életünket végigkísérő élmény, hogy ott lehettünk az űrhajósok, „a hármas ikrek" fogadásánál.

— És a metro — szól közbe Adrienn — a metro nagyszerű, csodálatos. Naponta félmillió utast szállít.

— Erről jut eszembe egy érdekes élményem — mosolyog Ferincz István. Az egyik utas megszólított, s valamilyen utcát kérdezett tőlem. Nagyon büszke voltam, hogy három nap után pontos útbaigazítást tudtam adni neki.

— Bizonyára megismertétek a moszkvai egyetemisták életét, munkáját. Erről mondjatok valamit.

OTT NINCS MENZAGOND?

— Elsősorban az a különbség a magyar és a szovjet egyetemista között — mondja Rigó Béla —, hogy ők tanulnak. Igen, tanulnak, nagyon komolyan, szorgalmasan. Sokoldalúan képezik magukat, s e mellett nyelveket is tanulnak. Megfigyeltem, hogy vitáikban nem elvont elméleti fejtegetésekre, hanem gyakorlati példákra támaszkodnak. Ez a gyakorlatiasság jellemző az oktatási munkára is.

— Ott nincs menza-probléma. (Nálunk sajnos van!) — veszi át a szót Veres Miklós. Az étkező két részből áll. Van egy álló rész, azok számára akik sietnek. Így gyorsan el tudják fogyasztani az ebédet. A többiek zsúfoltság nélkül, kényelmesen étkezhetnek. A másik érdekes dolog az, hogy nem jegyeket kapnak a diákok, hanem pénzt. Ennek nagy előnye van, mert, ha nem tetszik valakinek a konyha „produkciója", máshol is megebédelhet. Nyilvánvalóan a menza igyekszik jól főzni, hogy a diákok ne vándoroljanak el.

— A kollégiumokban az tetszett a legjobban — mondja Ferincz István —, hogy egy, vagy két személyes szobák vannak, s így komolyabb munkát tudnak végezni a diákok.

Eltelt a három hét. Búcsú Moszkvától.

— Nagyon szép időnk volt Leningrádban — folytatja Adrienn. Azt mondták, hogy régen volt ilyen itt, talán mi hoztuk magunkkal. Ez volt a legfontosabb, hiszen a tengert csodáltuk és élveztük mindannyian. Leningrád általában jobban tetszett nekünk. Más a hangulata: közvetlenebb, egyszerűbb.

Elteltek az utolsó napok is.

ZSÚFOLT PROGRAM

— Nagyszerű volt az út. Ezt kitűnő vezetőnknek is köszönhetjük — mondja Ferincz István. Tánya nagyon kedves, vidám lány. Mindig velünk volt, s a fárasztó munkája mellett arra is volt ideje, hogy közöttünk éljen. Sokat beszélgettünk, mindenkinek tudott tanácsot adni, és szinte leste óhajunkat, hogy segíteni tudjon. Úgy megszerettük őt, hogy jövőre meghívtuk hozzánk.

— Melyek azok az általános tapasztalatok, amelyeket jövőre hasznosítani lehetne?

Veres Miklós szerint az út egyetlen hibája a túlszervezettség volt. Állandó kötött programjuk volt, s így alig jutott idő a szabad mozgásra. Csoportosan nehezebb eljutni mindenhová. Voltak külön egyéni terveik is, de ha ez nem egyezett a többiek kívánságával, le kellett mondani róluk. Ferincz István javaslata az, hogy jövőre 6 hétig tart az út, és ebből 3—4 hétig kötelező közös program lesz, a következő hetekben mindenki szabadon utazhat.

HASZNOS ÚT VOLT

Iványi Adrienn kezdte a beszélgetést, és neki jutott a „végszó" is.

— Sokat láttunk, tanultunk. Nagyon hasznos út volt. Olyan tapasztalatokat szereztünk, amelyeket majd a mindennapi munkánkban hasznosítani tudunk. Kedves emlék marad ez a négy hét.

Hárman az ötven közül a Vörös téren. Háttérben a tér legjellegzetesebb épülete, a Vaszilij Blazsennoj székesegyház, Moszkva egyik legrégibb temploma.

Az az épület, amelynek lépcsőin a magyar egyetemisták küldöttségének népes csoportja áll, viszont már a város újabb nevezetességei közé tartozik. Még egy perc, még egy felvétel s egyetemistáink, köztük a szegediek belépnek a Lomonoszov egyetem kapuján.

Ferincz István felv.

Kopár karsztok — gazdag barlangok — alföldi szikesek tudós kutatója

Látogatás dr. Jakucs László tanszékvezető docensnél

Magas, élénk tekintetű, energikus mozgású fiatalember dr. Jakucs László tanszékvezető egyetemi docens, az immár európai hírű geológus, a József Attila Tudományegyetem tanára. Augusztusban múlt egy esztendeje, hogy egyetemünk előadója lett a 38 esztendős, kitűnő tudós, nyolc könyv és számtalan tudományos dolgozat szerzője. Nagy szorgalomról, szívós kitartásról és nem utolsósorban személyes bátorságról, merészségről tanúskodnak ezek a könyvek, hiszen jobbára kockázatos, lélekjelenlétet igénylő barlangkutatásairól, expedícióinak eredményeiről számol be könyveiben: az 1952-ben megjelent „Aggteleki Cseppkőbarlang" címűben, az 1953-ban publikált „A Békebarlang felfedezése" című műben, a német és orosz nyelvre lefordított „Felfedező utakon a föld alatt" című könyvben, s a legújabbakban is, az 1963-ban megjelent „Faggyúfáklyás expedíció" című, és „A barlangok világa" című, ismeretterjesztő munkában, valamint az idén napvilágot látott „Cseppkőország mélyén" című könyvében. Amint látható, rendre sorjáztak szorgalmas tolla alól a művek, ezek az ízléses nyelven, a tudományos ismereteket közérthető módon, fordulatosan, formásan megalkotott könyvek.

Igen ám, de hogyan boldogul itt, az Alföld síkján — egy barlangkutató, a ragyogó szépségű sátorkőpusztai barlang, a létrástetői barlang, a Békebarlang, s egész sor bükki barlang felfedezője?

Mosolyogva válaszolja:

— Geológus vagyok, s a geológus mindenütt megtalálja a számára izgató, megoldást sürgető problémákat. Most a Dél-Alföld hidrogeográfiai jellegű kérdései izgatnak. Munkatársaimmal, dr. Andó Mihály adjunktussal, és dr. Fehér József tanársegéddel együtt jóméhány hónapja az alföldi talajvízmozgások törvényszerűségeinek a kísérleti vizsgálatával foglalkozom. E vizsgálatok révén reményünk van arra, hogy oly törvényszerűségek megismeréséhez jutunk, melyek segítségével a mezőgazdasági termelés számára is hasznos szempontokat nyújthatunk.

— Másik jelentős vállalkozása intézetünknek a három délalföldi megye, Bács, Békés és Csongrád megye geomorfológiai, talajtani térképeinek elkészítése. E munkánkkal Radó professzornak, a Térképészeti Intézet igazgatójának az Alföld komplex atlasza elkészítésére irányuló tevékenységébe kapcsolódunk bele.

— Kutatásaink jelentős területei közé tartozik a karsztokkal való foglalkozás. A karsztok geomorfológiai típusainak új rendszerű osztályozásán is dolgozom többek között kollégáimmal. Ez az új osztályozás azt veszi figyelembe, hogy a karsztok és környezetük kölcsönös kapcsolatai hogyan befolyásolják a karsztok fejlődésének jellegét. Részeredményeinknek máris hasznát lehet venni az új barlangok feltárásában. Ebben a vonatkozásban összefoglaló könyv összeállításán dolgozom, mely valószínűen a jövő évben jelenik meg az Akadémiai Kiadó gondozásában.

— E sokirányú kutatómunka mellett jut-e idő az oktatási-nevelési feladatok megoldására?

— Jutnia kell, hiszen elsőrendű feladatunk az utánpótlás nevelése. Hadd mondjam el ebben a vonatkozásban, hogy egyre több hallgatónkban támad kedv a geológiai munkára: újabban négy hallgatónk „szakosodott", a geológia—földrajz szakot választva. Ez az örvendetes tény ma jótékonyan növeli az oktatógárda ambícióját, hisz azt bizonyítja, hogy hallgatóink megértik, milyen szép, jelentős, hasznos hivatás a miénk. Tanszékeinket az egyetemi oktatás reformja is komoly próbatétel elé állította: a természetföldrajzi gyakorlatok korszerű tartalommal való kitöltésén kell dolgoznunk; mi állítjuk össze az új módszerű oktatás szerinti, új egyetemi jegyzetet is ebben a vonatkozásban.

— Úgy tudjuk, sok s hosszas külföldi tanulmányúton vehetett részt az elmúlt években — Egyiptomtól az Alpokig több, geológiailag különleges vidékét bejárta a világnak. Sikerült-e útjai során kapcsolatokat kiépítenie külföldi geológusokkal?

— Úgy gondolom, az intézet egyik legfontosabb feladata a külföldi kapcsolatok továbbfejlesztése. Szovjet ösztöndíjas voltam, a szovjet hidrogeológusokkal— Avcsinyikov, Kamjanszkij és Ovozdeckij professzorokkal eleve élénk s baráti a kapcsolat. Igyekszünk fejleszteni a kapcsolatot svájci, olaszországi és ausztriai kollégákkal, egyetemi előadókkal is: számos kutatót hívtunk meg, másrészt mi magunk is gyakran kapunk meghívást tanulmányutakra. Kutatásaink eredményeit tartalmazó, 8 íves geográfiai aktánkat rendszeresen elküldjük külföldi kollégáinknak, — tőlük is megkapjuk cserébe a legfontosabb geológiai szaklapokat, és tanulmányokat.

Jakucs László docenst megbecsülik fáradhatatlan és sokoldalú munkásságáért: 1958 októberében ő képviselte hazánkat a II. Nemzetközi Barlangkutató Kongresszuson. Itt mutatták be páratlan színes filmjét, az „Aggtelek" címűt, mely a világon a legelső színes barlang-film volt, s melyet az ő kezdeményezésére és irányításával alkottak a Híradó- és Dokumentumfilmgyár munkatársai. E filmet „A világ legjobb barlangfilmje" címmel tüntette ki a Kongresszus, s jutalomként ezüstserleget kaptak alkotói. Azt hiszem, nem túlzás állítani, hogy bár csak egy esztendeje oktat Szegeden — Jakucs Lászlóra büszke a szegedi egyetem is; bizonyos, hogy sok lelkes egyetemi hallgatóval fogja megszerettetni szakterületét, s bizonyos, hogy munkájáért szeretet és megbecsülés övezi majd Szegeden is, — akárcsak a Földtani Intézetben és Aggteleken, ahol éveken át igen eredményesen munkálkodott.

D. E.